

Sygnatura akt VI Ka 196/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **19 czerwca 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Bożena Żywioł

Sędziowie SSO Agata Gawron-Sambura (spr.)

SSO Marcin Mierz

Protokolant Katarzyna Kajda

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2015 r.

przy udziale Bożeny Sosnowskiej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

sprawy **W. B. syna A. i M.,**

ur. (...) w R.

oskarżonego z art. 116 ust. 1 w zw. z art. 117 ust. 1 ustawy z dn. 4.02.1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zw. z art. 11§2 kk przy zast. art.12 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 8 grudnia 2014 r. sygnatura akt III K 542/12

na mocy art. 437§ 1 kpk, art. 636 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego W. B. kwotę 420 zł (czteryście dwadzieścia złotych), tytułem zwrotu kosztów udziału obrońcy z wyboru w postępowaniu odwoławczym;
3. kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 196/15

UZASADNIENIE

Od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 8 grudnia 2014., sygn. akt III K 542/12 apelację na niekorzyść oskarżonego W. B. wywiódł oskarżyciel publiczny, zaskarżając zapadłe orzeczenie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze i zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, polegającą na jego niezastosowaniu, w sytuacji gdy oskarżony dopuszczając się zarzucanego czynu działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i taką korzyść osiągnął, w związku z czym Sąd obligatoryjnie winien był orzec przepadek równowartości korzyści osiągniętej przez oskarżonego z przestępstwa,

Podnosząc ten zarzut apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Apelacja prokuratora, stawiającego zarzut obrazy przepisu prawa materialnego - art. 45 § 1 k.k. - oceniona została jako niezasadna, stąd zawarty w niej wniosek końcowy o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji nie mógł zostać uwzględniony.

Skarżący zarzucając sądowi rejonowemu naruszenie cytowanej normy prawnej zupełnie abstrahuje od literalnego brzmienia art. 45 § 1 zd. 2 k.k., w myśl którego "przepadku nie orzeka się w całości lub w części, jeżeli korzyść lub jej równowartość podlega zwrotowi pokrzywdzonemu lub innemu podmiotowi". Do właściwego zdekodowania znaczenia tego przepisu konieczne jest zatem określenie, kiedy korzyść majątkowa podlega zwrotowi uprawnionym w nim podmiotom.

Przed przystąpieniem do szczegółowych rozważań w tej kwestii należy przypomnieć, że przewidziany w art. 46 § 1 k.k. środek karny, polegający na obowiązku naprawienia szkody, ma do spełnienia dwie funkcje: kompensacyjną i penalną. Warunkiem orzeczenia tego środka jest istnienie po stronie pokrzywdzonego wierzytelności, której źródłem jest delikt karny. To, że roszczenie o zaspokojenie tej wierzytelności może być zrealizowane w postępowaniu karnym, czy to poprzez uwzględnienie powództwa cywilnego, czy też w drodze orzeczenia obowiązku z art. 46 § 1 k.k. lub środka probacyjnego (art. 72 § 2 k.k.), nie oznacza jeszcze, że w zakresie istoty zobowiązania deliktowego, jego źródła, sposobu zaspokojenia czy wygaśnięcia istnieją regulacje odrębne od tych, które występują w prawie cywilnym, chyba, że ustawa wyraźnie wprowadza określone odmienności, jak to ma miejsce w odniesieniu do kwestii przedawnienia roszczenia (art. 46 § 1 k.k. in fine).

Zatem nie można orzekać środka karnego z art. 45 § 1 k.k., dopóki pokrzywdzony nie został zaspokojony lub nie zaszły inne okoliczności uniemożliwiające skuteczne dochodzenie przez niego odszkodowania przed sądem cywilnym, bądź karnym (np. zrzeczenie się roszczenia, przedawnienia karalności przestępstwa), gdyż roszczenie odszkodowawcze wciąż istnieje.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy zaakcentować należy wyraźnie, że występujący w niej prawidłowo ustalony pokrzywdzony, którym jest (...)w W. w trybie art. 46 k.k. wnioskował o nałożenie wobec oskarżonego obowiązku naprawienia szkody, jej wysokość ustalając na kwotę 13. 913 zł. Żądanie pokrzywdzonego w ferowanym orzeczeniu nie zostało jednak pozytywnie uwzględnione przez sąd meriti, który przyjął, że wyliczona przez (...) szkoda w postaci utraconych korzyści pozostaje jedynie w sferze zdarzenia przyszłego i na dodatek niepewnego. Nie jest bowiem powiedziane, z uwagi na różnice pomiędzy cenami legalnych i nielegalnych fonogramów, iż zmniejszenie sprzedaży legalnych fonogramów jest wprost proporcjonalne do wielkości sprzedaży fonogramów zwielokrotnionych bez zezwolenia.

Tym samym na obecnym etapie pokrzywdzony nie został należycie zaspokojony i dość oczywistym wydaje się wola dochodzenia przez niego należnego mu odszkodowania wobec zgłoszenia przez niego stosownego wniosku opartego o treść art. 46 k.k., co w tym stanie rzeczy winno nastąpić już tylko przed sądem cywilnym, skoro w zapadłym orzeczeniu w odniesieniu do wzmiankowanej materii żadna decyzja nie zapadła.

Wobec powyższego w przypadku wystąpienia przez pokrzywdzonego na drogę sądową mogłoby dojść do takiej sytuacji, w której oskarżony poniósłby konsekwencje swego czynu podwójnie: raz w ramach środka karnego z art. 45 § 1 k.k. i ponownie - w ramach zasądanego odszkodowania, dlatego orzeczenie przepadku korzyści w tym układzie procesowym spowodowałoby sytuację nie do pogodzenia tak z funkcją kompensacyjną, jak i penalną środka karnego.

Wydaje się, że powyższe stanowi wystarczający argument za stanowiskiem, że w przypadku występowania w procesie pokrzywdzonego wyrażającego chęć dochodzenia przez niego należnego mu odszkodowania, nie ma podstaw do orzeczenia środka karnego przepadku tejże korzyści lub jej równowartości w trybie art. 45 § 1 k.k., jak chciałby tego apelujący.

Z powyższego względu Sąd Odwoławczy uznał, że w realiach niniejszej sprawy, gdzie odpowiednikiem uzyskanych przez oskarżonego korzyści (w jakiej wysokości ?) jest szkoda wyrządzona pokrzywdzonemu, nie ma podstaw do orzeczenia środka karnego z art. 45 § 1 k.k. wobec tegoż oskarżonego. Orzeczenia wydawane w procesie karnym nie mogą bowiem zamykać drogi do dochodzenia roszczeń kompensacyjnych rzeczywiście pokrzywdzonemu.

Z powyższych względów wyrok jako trafny przy braku przesłanek z art. 439 § 1 k.p.k. należało utrzymać w mocy, zaś kosztami procesu w sprawie obciążyć Skarb Państwa stosownie do treści art. 636 § 1 k.p.k. Konsekwencją nieuwzględnienia apelacji oskarżyciela publicznego wywiedzionej na niekorzyść oskarżonego było zasądzenie od Skarbu Państwa stosownych wydatków związanych z ustanowieniem przez niego obrońcy z wyboru w postępowaniu odwoławczym.